

Útoyggjabloðið Nr. 8 4. ársfórðingur 2005

GLÓGIN

48,- kr.

ISSN 1602-5652

Gentur hava onnur áhugamál!

Áhugamálini hjá gentum eru nógv øðrvísi enn hjá dreingjum. Tær hóska ikki til smábygdalívið..

List á útoyggj

Tá Roytimaskinan kom til Nólsoyar

Líradagur á Syðradali

Útoyggjastevnan í Svínøi

Leskiligur útoyggja-ísur

ÚTOYGGJAFELAGIÐ

Jens-Kjeld Jensen

TÁ ROYTIMASKINAN KOM TIL NÓLSOYAR

Øll sum eru eldri enn 25 ár, og uppvaksin á fuglaplássi, minnst roytingarkonurnar, sum sótu og royttu fugl.

Nú er hetta longu ein farin tíð, tí allar roytingarkonurnar eru avloystar av roytimaskinum.

Roytimaskinan var ein so stór kollvelting á fuglaplássunum, at hon gjørdist ein týðandi lutur hjá øllum, sum takast við fuglaveiðu.

Men tá mann so spyr nær, og hvaðani roytimaskinurnar komu, er straks verri!

William Holm Jacobsen, Tórs-havn, keypti ta fyrstu roytimaskinuna, sum kom til landið, í Amerika í 1976- ella 77. Skipafelagið Føroyar sigldi tá til Amerika, og høvdu teir maskinuna við yvir um hav.

Margith Holm Jacobsen fortelur, at fleygafólk á útoyggjum læntu roytimaskinuna og lótu fuglar í býti.

Í 1978 komu tvær av hesum amerikonsku roytimaskinunum til Stóru Dímun, og síðani keyptu fleiri onnur eisini nakrar. Dímunarfólk nýta enn hesa roytimaskinuna til lunda; men hon er ikki egnað til náta.

Í 1981 byrjaði nólsoyingurin Kjeld Thomsen at gera roytimaskinur við 2 valsum í til at royta náta við. Tær vóru sera væl egnaðar til nátaungar, hóast tær ikki tóku dúnið; men tær vóru ikki egnaðar til lunda.

Í áttatiárunum royndu fólk kring oyggjarnar at gera roytimaskinur við nøkrum tunnum gummi-

tøppum í, og hóast onkur maskinan var væleydnað, blivu tær flestu nærur ikki nýttar.

Í 1994 fekk Ivan Holm í Nólsoy eina roytimaskinu við tjúkkum gummitøppum í frá Jørleifi Kúrberg. Henda roytimaskinan royndist so væl, at allar roytimaskinurnar, sum síðani eru gjørdar úti í Nólsoy, eru av sama slag.

Svend Krosstein keypir gummitøpparnar frá fransum, sum nýta teir til eina aðra roytimaskinu. Nólsoyingar stytta teir síðani, so teir passa til teirra maskinur.

Annars finnast lidnar framleiddar roytimaskinur frá "America" úr Thisted, Danmark, eisini í Føroyum; men nólsoyingar hava ongantíð nýtt tær.

Tær eldru konurnar í Nólsoy greiða frá, at tær vanliga royttu einar 10-15 lundar um tíman, hóast onkur megnaði 20. Víðari siga tær, at hetta var eitt sera hart arbeiði fyri hendurnar – fyrst at royta fjaðrarnar av, og síðani alt dúnið.

Síðani 1994 hava nólsoyingar roytt hvønn lunda og náta við roytimaskinu. Ein royndur maður royti og avdúnar 50 lundar ella 40 nátaungar um tíman uttan nakað hóvasták. Her skal viðmerkjast, at nólsoyingar hvørki skálða gamlan náta ella nátaungar.

Um onkur av lesarunum veit nakað at leggja aftrat viðvíkjandi roytimaskinum í Føroyum, vildi eg fegin hoyrt nærri frá viðkomandi!

Tekstur og myndir: Jens-Kjeld Jensen, Nólsoy©

Juul Jacobsen royti nátaungar í Nólsoy í 1990.

Kristin Holm við mest nýttu roytimaskinu, sum er framleidd í Nólsoy.

”Í áttatiárunum royndu fólk kring oyggjarnar at gera roytimaskinur við nøkrum tunnum gummitøppum í, og hóast onkur maskinan var væleydnað, blivu tær flestu nærur ikki nýttar”

Jørleif Jacobsen royttir nátaungar við eini roytimaskinu við valsium. Mervin Jacobsen framleiddi roytimaskinuna eftir einari upprunamaskinu hjá Kjeld Thomsen. Leggið til merkis, at dúnið situr eftir á fuglinum!

Óla Jákup í Dímun royttir enn lunda við einari av teim fyrstu roytimaskinunum í Føroyum, sum var influtt úr Amerika.